

Eviran ohje 13050/1

Pakkaamo-ohje

Eviran ohje 13050/1

Pakkaamo-ohje

Eviran ohje 13050/1
Käyttöönotto 1.2.2012

Siementarkastusyksikkö

Hyväksyjä Yksikönjohtaja Hanna Kortemaa

Esittelijä Ritva Vallivaara-Pasto

Kuvat Juha Rantamäki

Sisällys

1 JOHDANTO	5
2 PAKKAUSLUPA	6
2.1 Pakkausluvan hakeminen	6
2.2 Katselmus	7
2.3 Pakkauslupapäätöksen myöntäminen	7
2.4 Pakkausluvan maksullisuus	8
3 PAKKAAMOLLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET	9
3.1 Pakkaamohenkilökunnan ammattitaito	9
3.2 Pakkaamo- ja varastotilat	9
3.3 Koneet ja käsittelylaitteet	10
3.3.1 Lajittelija	10
3.3.2 Vaaka	11
3.3.3 Peittauslaite	12
3.3.4 Siilojen katteet ja koko	12
3.4 Siemenviljely	12
3.5 Raakaerät	12
3.5.1 Raakaerien hankinta	12
3.5.2 Raakaerien vastaanotto	13
3.5.3 Raakaerien varastointi	13
3.5.4 Raakaerien merkintä ja erillään pitäminen	13
3.5.5 Raakaerien tasalaatuisuus	13
3.6 Kauppaerä	13
3.6.1 Kauppaerän kunnostaminen	13
3.6.2 Kauppaerän tasalaatuisuus	14
3.6.3 Kauppaerän muodostaminen	14
3.6.4 Kauppaerän peittäus	15
3.6.5 Kauppaerän jakaminen	15
3.6.6 Kauppaerän pakkaaminen uudelleen	16
3.7 Näytteenotto	16
3.7.1 Näytteenoton pyytäminen ja vakuustodistukset	17
3.7.2 Automaattinäytteenotin	17
3.7.3 Näytteenoton työturvallisuus	19
3.8 Pakkaaminen	20
3.8.1 Erien sulkeminen ja sinetöinti	20
3.8.2 Siemenerän pakkauttaminen toisella pakkaamolla	22
3.8.3 Irtsiementavaran markkinointi	22
3.9 Vakuustodistukset	22
3.9.1 Vakuuksien painaminen	22
3.9.2 Vakuuksien kiinnittäminen	23
3.9.3 Vakuuksien säilyttäminen	23

3.10 Ulkomaiset erät	23
3.11 Seokset	24
3.11.1 Laitteet	24
3.11.2 Seosilmoitus	24
3.12 Varastointi	24
3.13 Varastokirjanpito	25
3.14 TOS-siemenen rahtikunnostus	26
3.15 Markkinointi ja siemenerien toimittaminen	26
3.16 Seuraamukset	27
4 SIEMENPAKKAAMON KIRJANPITO	28
4.1 Laki ja päätökset	28
4.2 Tiedostot	28
4.3 Kirjanpito	29
LIITE 1	30

1 Johdanto

Kylvösiemenen kunnostus- ja pakkaustoiminta on merkittävä osa sertifioidun kylvösiemenen tuotantoketjua. Suomessa on tämän oppaan painoon mennessä yli 180 pakkausluvan omaavaa siemenpakkaamo, joista 40 pakkaa siemenperunaa. Sertifioidun siemenperunan tuottamisesta ja pakkaamisesta on erillinen Eviran ohje 13003/2.

Kylvösiemenen kunnostus- ja pakkaustoimintaa ohjaava lainsäädäntö perustuu Siemenkauppalakiin (728/2000). Tässä ohjeessa on suoria lainauksia lainsäädännöstä sekä tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Pääosa tekstistä on sitovaa lakisääteistä osuutta. Ohjeessa esitetyt ja erikseen mainitut tulkinnat ovat Eviran Siementarkastusosaston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Tämän ohjeen tarkoituksena on kertoa kylvösiemenen kunnostus- ja pakkaustoimintaan liittyvistä vaatimuksista ja ohjeistaa hyviin menettelytapoihin laadukkaan kylvösiemenen tuottamiseksi.

2 Pakkauslupa

Kylvösiementä saa pakata siemenkauppalain (728/2000) 11 §:n mukaisesti vain luvan nojalla.

2.1 Pakkausluvan hakeminen

Siemenkauppalain (728/2000) ja Maa- ja metsätalousministeriön asetusten mukaan kylvösiemenen pakkaamista harjoittavan liikkeen ja yksityisen viljelijän tai henkilön on haettava toiminnalleen lupa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran siementarkastusyksiköltä. Vain luvan saaneet pakkaamot saavat valmistaa ja tarkastuttaa sertifioitavia ja hyväksytyjä siemeneriä, ja vain sertifioituja ja hyväksyttäviä eriä saa markkinoida kylvösiemeneksi.

Pakkauslupa haetaan lajiryhmittäin. Lajiryhmät ovat viljakasvit, nurmi- ja rehukasvit, öljy- ja kuitukasvit, vihanneskasvit, peruna, siemenseokset, juurikkaat sekä alluiperäiskasvit.

Pakkausluvan myöntämisen ehtona on, että seuraavat kohteet pakkaamon toiminnassa on järjestetty asianmukaisesti:

- kylvösiemenerien pitäminen erillään
- näytteenotto
- siementavaran viljely, jos pakkaamo itse tuottaa kylvösiementä
- raakaerien hankinta, varastointi ja merkitseminen
- valmiiden erien tasalaatuisuus ja merkitseminen
- kylvösiemenerien kunnostaminen
- pakkaaminen
- vakuustodistusten kiinnittäminen
- valmiiden erien varastointi
- varastokirjanpito
- vaaka
- sillojen katteet
- koneiden, laitteiden ja tilojen puhdistettavuus ja pakkaamon siisteys
- muu tuotanto ja rahtikunnostus
- lajittelujätteen käsittely

Siemenkauppalaan mukaan luvan myöntämiseksi pakkaajalla tulee olla käytettävissä riittävät laitteistot ja muu varustus sekä ammattitaitoinen henkilökunta kylvösiemenerien muodostamiseksi ja saattamiseksi markkinointikelpoiseksi.

Pakkauslupaa haetaan kirjallisesti siementarkastusyksiköstä saatavalla lomakkeella. Hakemuksessa esitetään tavaran hankintaa, käsittelyä ja varastointia sekä muuta toimintaa koskevat selvitykset sekä yhteystiedot. Pakkaamoille, joiden pakkauslupakausi on päättymässä, lähetetään siementarkastusyksiköstä uusi hakemuslomake. Pakkauslupahakemus palautetaan täytettynä siementarkastusyksikköön.

2.2 Katselmus

Pakkausluvan myöntäminen edellyttää pakkaamon katselmointia. Katselmuksessa todetaan, ovatko pakkausluvan myöntämisen edellytykset olemassa. Katselmoija laatii havainnoistaan pöytäkirjan, jonka hän pakkaajan tai pakkaajan edustajan kanssa allekirjoittaa. Jos katselmuksessa todetaan, että pakkaamossa on puutteellisuuksia, jotka on korjattava ennen kuin lupa voidaan myöntää, korjaukset on suoritettava annetun ajan kuluessa katselmuksesta. Puutteiden korjaaminen todetaan katselmuspöytäkirjassa mainitulla tavalla.

2.3 Pakkauslupapäätöksen myöntäminen

Lupahakemuksen ja katselmuksen perusteella siementarkastusyksikkö tekee päätöksen luvasta, joka lähetetään hakijalle. Päätös on myönteinen, mikäli pakkaamoluvan edellytykset täyttyvät. Päätöksessä pakkaajalle ilmoitetaan hänen pakkaamotunnuksensa, joka on kolme- tai nelinumeroisen luku. Pakkauslupa on voimassa enintään viisi vuotta, jonka jälkeen voi hakea luvan uusimista. Jos pakkaustoiminnan

edellytykset eivät täyty, lupahakemus hylätään tai lupa myönnetään vasta, kun sen esteenä olevat puutteellisuudet on korjattu.

Pakkaamorekisterin tietojen ylläpitämiseksi pakkaaja on velvollinen ilmoittamaan rekisterin pitäjälle toiminnassaan tapahtuvista muutoksista. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi omistuksessa, vastuuhenkilöissä, varastotiloissa tai laitteissa tapahtuvat muutokset. Rekisteriin merkityistä pakkaajista annetaan tieto paikalliseen ELY-keskukseen.

2.4 Pakkausluvan maksullisuus

Pakkaamon katselmus ja pakkauslupapäätös ovat maksullisia. Maksut perustuvat Valtion maksuperustelakiin (150/1992), Maa- ja metsätalousministeriön asetukseen Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista sekä Elintarviketurvallisuusviraston maksutaulukkoon. Voimassaoleva hinnasto on löydettävissä Eviran internet sivuilta.

3 Pakkaamolle asetettavat vaatimukset

3.1 Pakkaamohenkilökunnan ammattitaito

Siemenkauppalaan mukaan pakkaamon toiminnasta vastaavilla henkilöillä tulee olla riittävä ammattitaito ja alan tietämys markkinointikelpoisten siemenerien valmistamiseksi. Tähän osaamiseen kuuluvat siemenviljelyä, erän tarkastamista, pakkaamista ja merkitsemistä sekä pakkaamon toimintaa ja kirjanpitoa koskevat vaatimukset. Tärkeää on myös tuntea hukkakauraa koskevat säännökset. Tietoja ja neuvontaa saa Eviran siementarkastusyksiköstä.

Pakkaamolla tulee olla nimettynä sen kokonaistoiminnasta vastaava henkilö sekä vastuuhenkilöt näytteenottopöytäkirjan allekirjoittamiseen, vakuuslipukkeiden kiinnittämiseen sekä automaattisen näytteenottimen osalta näytteiden merkitsemiseen. Pakkaamoissa, jotka painavat itse vakuuslipukkeet, tulee olla vakuuslipukkeiden painamisesta vastuussa oleva henkilö.

Pakkaamohenkilökunnan on osoitettava ammattitaitonsa Eviran järjestämällä pätevyyskokeella. Evira tarjoaa lisäksi myös aiheeseen liittyvää koulutusta.

3.2 Pakkaamo- ja varastotilat

Kaikki pakkaamon käyttämät pakkaamo- ja varastotilat, myös raakaerien osalta, on ilmoitettava pakkaamolupahakemuksessa. Jos pakkaamo hankkii uusia tiloja, niistä on ilmoitettava Eviran siementarkastusyksikköön, sillä tiloissa tulee suorittaa katselmus ennen niiden käyttöönottoa.

Pakkaamon tilojen ja laitteiden tulee olla sellaiset, että siementavaran käsittelyn yhteydessä erien joukkoon ei pääse sekoittumaan ulkopuolista ainesta. Koneet ja laitteet tulee puhdistaa aina lajin, lajikkeen ja siemenluokan vaihtuessa laji- ja lajikesekaannuksien välttämiseksi. Seuraavista asioista tulee varmistua:

- Laitteiden ja säilytystilojen on oltava rakenteiltaan ja materiaaliltaan sellaiset, että käsittelyn yhteydessä niihin ei jää siemeniä tai epäpuhtauksia.
- Laitteiden on oltava helposti puhdistettavia. Tämä koskee erityisesti kaatosupilon ja kuljettimien pohjia sekä siilojen, laatikoiden, jakajien, kuljettimien ja

putkien tiiviyttä.

- Lattioiden, rappusten ja työskentelytasojen tulee olla helposti puhdistettavia.
- Puhdistustyötä varten käytettävissä tulee olla esimerkiksi maatala- tai teollisuus-pölynimuri varustettuna putkistolla. Paineilma on tarpeellinen pölyn ja epäpuh-
tauksien irrottamiseen koneista, kuljettimista ja muista laitteista.
- Siilojen ja laatikoiden tulee olla selvästi numeroituja ja kannella varustettuja.
- Käsittelytilojen ikkunoiden tulee olla kunnossa ja ulkoapäin avaamattomia sekä
ovien lukittavia.
- Pakkaamotilojen ja -laitteiden tulee olla työturvallisia työturvallisuuslain
(738/2002) vaatimuksen mukaisesti.

3.3 Koneet ja käsittelylaitteet

Pakkaamolla on oltava sellaiset koneet ja laitteet, että pakkaamon toimialaan kuu-
luvien kasvilajien siementen kunnostus ja erän muodostaminen on mahdollista. Sie-
menseoksia valmistava pakkaamo tarvitsee koneellisen sekoittimen. Sitä voidaan
tarvita myös, jos yhdistetään eri viljelyksien satoa yhdeksi eräksi. Pakkauspisteessä
tulee olla vaaka, jonka vakaus on voimassa. Pakkausten sulkemistavasta riippuen
tarvitaan ompelukone tai venttiilisäkkien täyttölaite.

3.3.1 Lajittelija

Pakkaamolla on oltava käytössä lajittelija, jolla pystytään lajittelemaan raaka-
tavarasta roskat, muiden viljelykasvien siemenet ja rikkasiemenet. Kunnostus-
ta tekevän pakkaamon peruslaite on seulalajittelija, jossa on nousuilma ja triööri.
Esipuhdistin lajittelulinjan alkupäässä on suositeltava. Pakkaamolla on oltava myös
riittävä määrä erikokoisia seuloja, jotta muiden lajien siemenet pystytään lajittele-
maan siementavarasta pois. Näiden lisäksi erityistapauksissa tarvitaan siementen
ominaispainon tai värin mukaan lajittelevia laitteita.

3.3.2 Vaaka

Siemenpakkaamoissa myyntipakkausten hinnan määrittämiseen käytettävien vaakojen tulee olla tyyppihyväksytyjä ja niissä on oltava voimassa oleva vakaus. Käytännössä jokaiselle pakkaamossa valmistettavalle pakkauskoolle tulee olla riittävällä tarkkuudella mittaava vaaka.

Vakausvelvoite perustuu vakauslakiin (219/1965) ja vakausasetukseen (370/1992) ja niiden nojalla annettuihin teknisiin säädöksiin. Lain mukaan sellaiset mittausvälineet on vaaittava, joita käytetään taloudellisen edun määrittämiseen yleisessä kaupassa ja liikkeessä sekä yleisellä myyntipaikalla. Mittauslaitteita valvoo Suomessa Turvatekniikan keskus (TUKES) ja vakauksista ja tyyppitarkastuksista vastaa tarkastuslaitos Inspecta Tarkastus Oy.

3.3.3 Peittauslaite

Evira ohjeistuksen mukaan pakkaamoiden tulee hankkia asianmukaiset peittauslaitteet. Laitteiden tulee olla sellaiset, että peittausaine pystytään annostelevaan käyttöohjeen mukaisesti siementavaran joukkoon ja peittausaine leviää tasaisesti peitattavaan siemenereään. Peittauslaitteet tulee huoltaa ja puhdistaa aina ennen käyttökauden alkua ja välittömästi jos käytössä havaitaan ongelmia.

3.3.4 Siilojen katteet ja koko

Eviran ohjeistuksen mukaan siilot on katettava. Siementavaran joukkoon ei saa päästä sinne kuulumatonta ainesta. Katteen tulee peittää siilon päällystä kokonaan ja olla sellaista materiaalia, ettei vesi tai lumi pääse siitä läpi kastelemaan siementavaraa. Kate tulee kiinnittää siten, ettei se pääse irtoamaan siilon päältä. Pressua ei voida katsoa pysyväksi suojaksi.

Siilojen koolle ei ole asetettu rajoituksia. Yhdessä siilossa voi kuitenkin olla vain yksi valmiiksi sertifioitu erä kerrallaan.

3.4 Siemenviljely

Siemenviljelystä on kerrottu tarkemmin Eviran ohjeessa 13006/1 Siementuotantoa koskevat sertifioinnin vaatimukset. Ohje on löydettävissä Eviran internet sivuilta.

3.5 Raakaerät

3.5.1 Raakaerien hankinta

Raakaerillä tarkoitetaan pakkaamolle siirtyneitä raakaeriä, ei viljelijän varastossa olevaa tavaraa. Pakkaamon hankkiessa raakatavaraa muilta viljelijöiltä, pakkaajan on saatava raakaerien viljelystarkastuspäätökset käyttöönsä. Jos kyseessä on luonnonmukaisesti tuotetun siemenviljelyksen sato, on raakaerän viljelijältä pyydettävä viljelystarkastuspäätöksen lisäksi asiakirjaselvitys ja vaatimuksenmukaisuusvakuutus. Asiakirjaselvitys (jonka paikallinen ELY-keskus lähettää viljelijälle) todistaa viljelijän kuuluvan luonnonmukaisen tuotannon valvontaan. Vaatimuksenmukaisuusvakuutuksella viljelijä vakuuttaa, että toimitettu erä on luonnonmukaisesti tuotettua. Lisää tietoa asiasta löytyy Eviran Luonnonmukaisen tuotannon ohjeesta 18216/2 Lisäysaineiston pakkaustoiminta.

Siemenereä saa muodostaa vain viljelystarkastuksessa hyväksytyjen viljelysten sadosta. Pakkaamo voi hankkia tarpeidensa mukaan myös valmiita sertifioituja kotimaisia tai ulkomaisia kylvösiemenereä esimerkiksi seosten valmistukseen tai valikoimansa täydennykseen.

3.5.2 Raakaerien vastaanotto

Pakkaamon on säilytettävä osana tiedostoa raakaerien vastaanottotodistukset. Raakaerän mukana on oltava asiakirja viljelijältä pakkaamolle, josta käy ilmi viljelijän nimi ja osoite, vastaanottopäivämäärä, viljelystarkastusnumero, laji, lajike, siemenluokka ja tuotantovuosi sekä raakaerän määrä tai arvio määrästä.

Evira suosittelee, että hankittujen raakaerien painot tulee punnita vastaanoton yhteydessä. Ellei tähän ole käytännössä mahdollisuutta, määrät tulee arvioida tilavuuden tai painon perusteella.

3.5.3 Raakaerien varastointi

Raakaerät on varastoitava siten, että niiden laatu ei heikkene varastoinnin aikana. Varaston tulee olla kuiva. Maalattipohjaisessa säkkivarastossa on suositeltavaa laittaa säkkien alle lavat suojaamaan kosteudelta. Eristä suositellaan otettavaksi vastaanottonäytteet, joiden perusteella pakkaamo voi määrittää vastaanotetun raakaerän laadun. Jos erää varastoidaan yli vuosi, sen laatua kannattaa seurata itävyyden ja kosteuden osalta.

3.5.4 Raakaerien merkintä ja erillään pitäminen

Raakaerät on merkittävä joko viljelystarkastusnumerolla tai viljelijän nimellä ja satovuodella sekä hyväksytyllä siemenluokalla. Merkityt raakaerät on pidettävä erillään valmiiksi kunnostetuista ja sertifioiduista eristä.

Varastoitaessa raakaeriä siilossa, on pakkaamossa oltava siilokartta, johon tiedot on merkitty. Jos erät varastoidaan laatikoissa tai suursäkeissä, tiedot merkitään laatikkoon tai suursäkkiin erillisillä lipukkeilla siten, ettei lipuke pääse irtoamaan.

3.5.5 Raakaerien tasalaatuisuus

Siemenerän tulee olla mahdollisimman tasalaatuinen. Eri siemenviljelyksiltä peräisin olevat siemensadot tulee sekoittaa niin, että erästä saadaan tasalaatuinen. Samoin, jos siemenviljelyksen eri lohkojen sadot ovat epätasaisia, ne tulee sekoittaa ennen kuin erä voidaan muodostaa.

3.6 Kauppaerä

3.6.1 Kauppaerän kunnostaminen

Raakaerä kunnostetaan niin, että erä täyttää kyseiselle lajille ja lajikkeelle asetetut laatuvaatimukset. Roskat ja muut epäpuhtaudet, liian pienet ja liian suuret siemenet

sekä muut mahdolliset lajit poistetaan lajittelussa. Hyvin tehdyssä kunnostuksessa raakaerästä poistuu mahdollisimman vähän hyvää siemenainesta. Raakaerän tarpeettomia siirtoja kuljettimilla ja muilla laitteilla on vältettävä. Näin siemenistä ei irtoa tarpeettomasti kuoren osia, ne eivät vaurioidu eivätkä pääse sekoittumaan.

Herneen, härkäpavun ja lupiinien siementen kunnostuksessa on oltava erityisen tarkka ja varovainen, sillä kova käsittely ja suuret pudotukset vaurioittavat herkästi siemeniä ja alentavat itävyyttä. Näiden lajien kunnostusta on syytä välttää erityisesti kovilla pakkasilla.

3.6.2 Kauppaerän tasalaatuisuus

Siemenerän muodostuksessa on tärkeää huomioida erän tasalaatuisuus. Muodostettaessa siemenerä yhden tai useamman viljelyksen sadosta, sato kunnostetaan lajittelemalla ja sekoittamalla eri lohkojen ja viljelysten sadot niin, että erästä saadaan tasalaatuinen. Erän tasalaatuisuus on peruslähtökohta siemenerän sertifiointille. Jos erä ei ole tasalaatuinen, näytteenottajan on kieltäydyttävä näytteenotosta tai keskeytettävä se. Näytteenottajan tulee ilmoittaa asiasta siementarkastusyksikköön.

Laitettaessa samaan siiloon usean siemenviljelyksen satoa, erän siemenluokka määräytyy siemenluokaltaan alimman viljelyksen mukaan. Poikkeuksena on perussiemenen siemenviljelysten yhdistäminen, jolloin Eviran suosituksen mukaan erän siemenluokaksi tulee sertifioidun siemenen 1. sukupolvi.

Kunnostettaessa erä siiloon, voidaan samaan siiloon laittaa vain yhtä kauppaerää kerrallaan. Erän muodostuksessa on tärkeää muistaa eri lajien maksimieräkoot (liite 1), joita ei saa ylittää. Erän enimmäispainossa sallitaan enintään 5 prosentin ylitys. Peittaus-, side-, kiinnite- ym. aineiden painon täytyy mahtua tähän 5 prosenttiin. Esimerkiksi viljalla voi siilossa olla enintään 31 500 kg ja tähän määrään sisältyy myös peittausaine.

Jos siilossa on enemmän kiloja kuin erän maksimikoko sallii, ei siilosta voi ottaa virallista näytettä, eikä erää sertifioida. Jos erää ei pystytä punnitsemaan eränmuodostuksen yhteydessä, kilot arvioidaan. Erän lopulliset kilot ilmoitetaan vasta sitten, kun erä on pakattu ja punnittu. Erälle ei tällöin anneta sertifiointipäätöstä eikä paineta vakuuslipukkeita, ennen kuin erän lopullinen koko on ilmoitettu.

3.6.3 Kauppaerän muodostaminen

Pakkaaja antaa kunnostetulle siemenerälle kauppaerän numeron, kun raakaerä on kunnostettu. Tällöin kauppaerän katsotaan muodostuneen. Kauppaerän numero muodostuu kahdesta väliviivan toisistaan erottamasta lukusarjasta. Ensimmäinen luku on siementarkastusyksikön antama pakkaamon tunnus. Väliviivan jälkeen tulevan luvun kaksi ensimmäistä numeroa ilmaisevat tarkastuskauden tunnuksen ja muut numerot muodostavat pakkaamokohtaisen eränumeron. Esimerkiksi kauppaerän 1000-12054 luku 1000 on pakkaamon tunnus ja numero 12 ilmaisee että erä on muodostettu tarkastuskaudella 1.7.2012 - 30.6.2013. Luku 054 on erän pakkaamokohtainen

numerosarja (voi sisältää myös kirjaimia), josta pakkaamo itse päättää. Lisäksi Evira suosittelee, että pakkaamot lisäävät maata osoittavan tunnuksen FI pakkaamotunnuksen eteen, jolloin merkintä on seuraavanlainen: FI1000-12054.

Samaa tunnusta ei saa antaa toiselle erälle, vaikka erä olisi toista kasvilajiakin. Kauppaerän tunnus pysyy samana niin kauan kuin erää on olemassa. Poikkeuksena on erän jakaminen eri siemenluokkiin. Vuositunnusta ei myöskään saa muuttaa, vaikka ylivuotiseksi jääneen erän itävyys tarkastutetaan uudelleen. Kauppaerän numeron perusteella siementarkastusyksikössä seurataan erän käyttöä ja laatua. Eviran siementarkastusyksikkö tulkitsee kauppaerän uudeksi, jos erän numeroa muutetaan.

Kauppaerän numero on leimattava tai painettava jokaisen siemenpakkauksen päällykseen. Sen perusteella tiedetään, mitä siemenettä yksittäiset pakkaukset ovat.

Kauppaerän numeromerkintöjen puuttuessa, näytteenottaja ei voi ottaa virallista näytettä ennen kuin eränumerot on leimattu pakkauksiin. Siilossa tai laatikossa olevat siemenet on merkittävä laatikkoon ja siilo- tai laatikkovarastokarttaan. Merkinnän on pysyttävä laatikossa/siilossa siihen saakka, kunnes erä on pakattu säkkeihin/pakkauksiin. Merkintä pitää pystyä myös poistamaan, jotta laatikoissa ja siiloissa ei ole sekoittavia merkintöjä.

3.6.4 Kauppaerän peittäus

Hyvin varustetussa pakkaamossa on myös peittäusmahdollisuus. Yleisohjeena on, ettei eriä kannata peitata suuria määriä varastoon, ellei ole varmuutta niiden toimituksista seuraavan kylvökauden käyttöön. Erä tulee peitata ja markkinoida samalla valmisteella, kuin erä on sertifioitu.

3.6.5 Kauppaerän jakaminen

Siementavaran tarkastuttajan tulee ilmoittaa, mihin siemenluokkaan ja sukupolveen siementavara tarkastetaan ja sertifioidaan. Siemenluokka voi olla korkeintaan sitä, mihin viljelyksen sato on hyväksytty. Siementavaran tulee virallisessa tarkastuksessa täyttää tämän siemenluokan polveutumis- ja muut laatuvaatimukset.

Siemenluokan alentaminen

Jos siemenluokka halutaan alentaa, erän tarkastuttajan tai pakkaajan on noudatettava seuraavia ohjeita:

1. Muutospyyntö on tehtävä kirjallisena siementarkastusyksikköön.
2. Muutospyyntö kohdistuu yleensä koko erään.
3. Jos muutos kohdistuu vain osaan erästä, uudesta alennetusta erästä on muodostettava oma kauppaeränsä ja annettava sille uusi eränumero. Eränumeroa ei muuteta kokonaan, vaan uuden erän loppuun lisätään kirjain, esim. 1000 - 11001 -> 1000 - 11001A.

4. Siementarkastusyksikkö perii siemenluokkamuutoksesta tarkastuttajalta maksun, joka kattaa muutoksen aiheuttamat kustannukset. Lisäksi tämän on maksettavana tarkastustoimenpiteet, jotka mahdollisesti on ehditty tehdä, kun erä on tarkastettu alunalkaen korkeampaa siemenluokkaa varten.

Siemenluokan nostaminen

Siemenluokaltaan alennettu siemeninä voidaan palauttaa alkuperäiseen siemenluokkaan seuraavin ehdoin:

1. Vain erän alkuperäisen tarkastuttajan muutospyyntö voidaan ottaa huomioon.
2. Kaikki alkuperäiseen korkeampaan siemenluokkaan vaadittavat tarkastukset on suoritettu tai voidaan suorittaa ja erä on niissä hyväksytty.
3. Jos vain osa erästä (esimerkiksi jäljellä oleva määrä) palautetaan alkuperäiseen siemenluokkaan, sille on annettava uusi eränumero.
4. Tarkastuttaja maksaa muutoksen aiheuttamat kustannukset sekä korvauksen mahdollisesti tehdyistä tai jo aloitetuista tarkastustoimenpiteistä.

3.6.6 Kauppaerän pakkaaminen uudelleen

Jos pakkaaja ostaa valmiiksi sertifioitua erän ja pakkaa sen uudelleen, on hänen muodostettava tästä uusi kauppaerä. Pakkaaja antaa uudelle erälle oman kauppaeränumerosa ja ilmoittaa tiedot siementarkastusyksikköön uudelleenpakkaamislomakkeella. Lomake on löydettävissä Eviran internet sivuilta. Se on täytettävä ja palautettava siementarkastusyksikköön ennen uuden erän markkinointia. Samalla lomakkeella erälle tilataan myös vakuudet.

3.7 Näytteenotto

Valmiin kauppaerän kulku ja säilytys pakkaamossa on järjestettävä niin, että edustavan näytteen ottaminen siiloista, varastolaatikoista tai pakkauksista on mahdollista. Siilojen päällä tulee olla vapaata tilaa niin paljon ja siilokansissa sellaiset luukut, että näytteenotto pitkälläkin kairalla on mahdollista.

Koko erästä on voitava ottaa edustava näyte myös silloin, kun erä on siilossa. Siiloista, joissa viljakerroksen paksuus on yli 4 metriä, ei siilokairalla voi ottaa edustavaa näytettä

Näytteenotto

3.7.1 Näytteenoton pyytäminen ja vakuustodistukset

Kunnostuksen jälkeen erästä otetaan näyte laboratoriotarkastusta varten. Näytteenotto tilataan ottamalla yhteys oman alueen ProAgria keskuksen tai suoraan lähimpään valtuutettuun näytteenottajaan. Luettelo valtuutetuista näytteenottajista löytyy myös Eviran internet sivuilta. Näyte voidaan ottaa pakkaamattomasta tai valmiiksi pakatusta erästä.

Vakuustodistusten tilaus voidaan tehdä näytteenoton yhteydessä. Vakuustilauksen voi tehdä myös sähköpostilla osoitteesta: vakuus@evira.fi.

3.7.2 Automaattinäytteenotin

Edustavimman ja tasalaatuisimman näytteen saa automaattinäytteenottimella. Automaattinen näytteenotin on pakkaajan kannalta myös joustava vaihtoehto. Näyte otetaan siemenerän käsittelyn aikana, jolloin pakkaajan ei tarvitse ottaa näytteenottoa huomioon erän varastoinnissa. Jos erää varastoidaan siilossa, siilon syvyys tai katon mataluus eivät estä siilon käyttöä ja pakkaaja voi käyttää siilokapasiteettia näin paremmin hyödyksi. Jos erä pakataan heti, pakkaajan ei tarvitse säkkejä varastoon siirtäessään ottaa huomioon, että näytteenottajan on mahdollista sähkiä säkkipinojen väliin.

Monelle pakkaamolle on tärkeä asia, ettei säkkejä puhkota kairoilla. Automaattisella näytteenottimella näytteenotto on myös hieman edullisempää. Hintaero johtuu

siitä, että näytteenottajalta kuluu näytteenottoon vähemmän aikaa kuin kairalla tehtävään näytteenottoon. Näytteenottajan paikalle kutsuminen on joustavampaa ja näytteenoton pystyy suunnittelemaan paremmin niin, että samalla perusmaksulla voi otattaa useampia näytteitä.

Pakkaamon kannattaa ilmoittaa siementarkastusyksikköön asennusaikeistaan ennen automaattisen näytteenottimen hankintaa tai viimeistään ennen sen asennusta. Ennen kuin automaattisella näytteenottimella aletaan ottaa näytteitä, on siementarkastusyksikön hyväksyttävä laite ja sen asennus.

Automaattinäytteenottimen ottamaa näytettä voi säilyttää muoviletussa enintään kaksi viikkoa (14 vrk). Näytteenottaja sinetöi muoviletkun ylä- ja alapään. Erän vaihtuessa pakkaamon henkilökunta sulkee näytteiden välin kahdella nippusiteellä ja merkitsee tussilla muoviletussa olevaan eränäytteeseen vähintään kauppaerän merkin. Lajittelu ja automaattinen näytteenotin on pysäytettävä erien vaihtuessa, jotta kuhunkin näytteeseen pääsee vain erään kuuluvaa siementä.

Automaattiselle näytteenottimella asetettuja vaatimuksia:

1. Näyte on otettava koko siemenvirrasta.
2. Siemeniä ei saa kimmota pois näytteenottimesta.
3. Laite on asennettava ennen pakkauslinjaa.
4. Näytteenottimen voi asentaa esim. pakkauslinjan yläpuolella olevaan kerrokseen. Näytteen on kuitenkin hyvä pudota sama matka kuin varsinaisen siemenen.
5. Laite on yleensä asennettava **pystysuoraan siemenvirtaan**.
6. Kellolaite on asennettava. Kellolaitetta säätämällä näytteenottotaajuutta voidaan muuttaa. Näytteenottotaajuutta ei saa kuitenkaan muuttaa yhden erän lajittelun aikana.
7. Näytteen on kuljettava umpinaisessa putkessa suljettuun muoviletkuun. (Näyte voi mennä muuallekin kuin suljettuun muoviletkuun. On esimerkiksi karusellityyppisiä keräyslaitteita, jotka ovat suljettuja ja lukittavia.)
8. Näytteenotin, näytteen kulkuputki ja kellolaite on asennettava niin, että niitä on helppo säätää, puhdistaa, huoltaa ja käyttää.
9. Näytteenottimessa tai näytteen kulkuputkessa ei saa olla sellaisia paikkoja, joihin voi jäädä näytettä.
10. Jos näytteenottimessa tai siihen liittyvissä siementen kulkuputkissa tehdään muutoksia, muutokset on dokumentoitava. Näytteenottajan on kerrottava välittömästi muutoksesta siementarkastusyksikön viljelystarkastus- ja näytteenottojaostoon. Laitteella ei saa ottaa näytteitä ennen kuin muutos on hyväksytty.
11. Automaattisen näytteenottimen kellolaitteen yhteydessä on säätötaulukko, jossa kerrotaan, kuinka usein osanäytteitä otetaan tiettyä siemenen virtausnopeutta kohden.
12. Käytetty näytteenottiheys on merkittävä eräkohtaiseen lajittelukirjanpitoon.

Asennuksessa kannattaa ottaa huomioon seuraavat asiat:

1. ilmavirran kulku: voi olla, että esimerkiksi varsinainen siemenvirtaus imee ilmaa näytteen menopotkesta niin, että muovipussi pysyy kiinni eikä näyte pääse putkeen. Pienet kappaleet ja pöly saattavat imeytyä pois. Ilmavirta ei saa myöskään kulkea näyteletkuun päin niin, että ilmavirran mukana kulkeutuu pölyä tms.
2. ylimääräiset mutkat ja kulmat näytteen kulkuputkessa voivat vahingoittaa siementä.
3. näytteen kulkuputken pitää olla sellaista materiaalia, että se ei aiheuta staattista sähköä. Jos näyteputki varautuu staattisesta sähköstä, pientä kevyttä ainesta kuten rikkakasvien siementä ja pölyä saattaa kertyä putkeen ja tipahtaa myöhemmin möykkynä näytteeseen.
4. näytteen kulkuputken seinästä tai katosta esiin tulevan pään on oltava niin pitkä, että siihen voi laittaa muoviletkua vähintään niin montaa näytettä varten kuin näytteenottajan käyntien välillä otetaan.

Jokaisen automaattisen näytteenottimen yhteydessä on oltava vihko, johon pakkaamo merkitsee kaikki näytteenottimella tehdyt huoltotoimet. Näytteenottaja merkitsee samaan vihkoon kellolaitteen toiminnan tarkistamisen ja muoviletkun lisäyksen.

3.7.3 Näytteenoton työturvallisuus

Pakkaajan on huolehdittava, että näytteenottajan työskentelytilat ja olosuhteet täyttävät työturvallisuuslain (738/2002) työturvallisuusvaatimukset. Näytteenottotyötä on voitava tehdä luotettavasti ja turvallisesti.

Pakkaajan tai hänen edustajansa tulee olla aina näytteenottajan mukana näytettä otettaessa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pakkaamon siisteyteen, valaistukseen, kulkemiseen portaissa (kaiteet) tai tikkailla, rakenteiden sekä säkki- ja laatikkopinojen tukevuuteen. Tikkaiden ja portaiden tulee olla kiinnitettynä niin, etteivät ne pääse liikkumaan.

Varastolaatit, säkkipinot ja säkkilavat tulee sijoittaa siten, ettei synny kaatumisvaaraa. Lisäksi ne on sijoitettava ja pinottava siten, että ne on mahdollisimman helppo siirtää näytteenottoa varten tai niiden välissä on oltava riittävästi tilaa näytteenottoa varten.

Pakkaajan tulee siirtää erä siten, että näytteenottaja pystyy ottamaan edustavan näytteen. Tämä tarkoittaa sitä, että päällekkäiset laatikot, suursäkit, säkkipinot on oltava siten esillä, että näytteenottaja voi tarkastaa eränumeron ja ottaa jokaisesta säkistä tai laatikosta näytteen. Trukilla nostettavan lavan päälle ei saa nousta, jollei nostolavaa ole hyväksytty henkilöiden nostamiseen.

3.8 Pakkaaminen

3.8.1 Erien sulkeminen ja sinetöinti

Pakkaus katsotaan suljetuksi, kun pakkausta ei voi avata särkemättä tai jättämättä jälkeä vakuustodistukseen tai sinettiin.

Pakkaaja vastaa suljetuissa pakkauksissa olevan erän laadusta. Myyntipakkausten sinetöiminen on välttämätöntä, koska vain sinetöidyistä pakkauksista voidaan varmuudella todeta, ettei pakkauksia ole avattu. Kun kyseessä on ISTA - näytteenotto, erä suljetaan ja sinetöidään viimeistään näytteenottohetkellä.

Kunnostettu erä voidaan pakata heti tai se voidaan jättää odottamaan siiloon, laatikoihin tai suursäkkeihin tarkastuksen valmistumista ja pakkaamista. Eviran suosituksen mukaan valmiiksi kunnostettu erä pakataan puhtaisiin, käyttämättömiin pakkauksiin/säkkeihin, jotka on voitava sulkea ehdottoman tiiviisti ja pitävästi. Vanhoja käytettyjä säkkejä tai pakkauksia ei saa käyttää uudelleen.

Jokaiseen pakkaukseen merkitään erän numero. Tätä varten pakkaamossa tulee olla leimasin tai mustesuihkukirjoitin. Numeroiden on oltava riittävän selkeitä. Suositeltavaa on, että numeroiden korkeus on vähintään kolme senttiä.

Jos pakkausmateriaalia hankitaan pakkaamon tunnuksilla painettuna, voidaan pakkauksiin painaa valmiiksi pakkaamon tunnusnumero ja leimata sen jatkoksi pakkausvaiheessa erän numero.

Vientierien osalta on noudatettava Eviran ohjetta 13045/1.

Suursäkkien sulkeminen

Suursäkki suljetaan siten, ettei pakkausta voi avata särkemättä tai jättämättä jälkiä vakuustodistukseen tai sinettiin. Myös pohjassa mahdollisesti oleva tyhjennysaukko suositellaan sinetöitäväksi. Säkit on suljettava pakkaajan sinettitarralla, joka on samanvärinen kuin erän siemenluokka.

Venttiilisäkkien sulkeminen

Itse sulkeutuvat pakkaukset eli venttiilisäkit täytetään holkin muotoisen venttiilin kautta, joka kuuluu osana säkkiin. Venttiili sulkeutuu automaattisesti säkin täytyessä, jolloin holkki menee kokoon ja painautuu säkin sisäpintaa vasten. Säkki on itse sulkeutuva, jos venttiili on yli 20 % säkin leveydestä ja säkki aukeaa vain venttiilin kohdalta ja jos säkkiin pakataan sellaisia lajeja, joiden siemenet ovat vehnänsiementen kokoisia tai suurempia.

Säkin voi sinetöidä siten, että itseliimautuva tarralla kiinnitetään venttiilin suuaukon yli tai kiinnitetään suuaukon reunat yhteen metallisinetiillä. Jos siemenet ovat pienempiä kuin vehnän siemenet, suuaukon sinetöintiin on käytettävä itseliimautuvia lappuja. Jos siemenet ovat vehnän siemenen kokoisia tai suurempia, venttiilisäkki katsotaan ISTA - näytteenotossa sinetöidyksi näytteenottohetkellä ilman erillistä näytteenottajan sinettiä.

Venttiilisäkki tai liimaamalla suljettava säkki on virallisesti sinetöity silloin, kun taratyypinen lipuke on kiinnitetty. Jos vakuustodistus on tarrakiinnitteinen, se toimii samalla pakkauksen sinettinä.

Ommeltavien säkkien sulkeminen

Ompelemalla suljettavan säkin voi sulkea myös niin, että vakuustodistus tulee ompeleen alle tai paperisäkkiä käytettäessä tarratyypinen vakuus osittain peittää ompeleen. Ompeleen päihin voi kiinnittää myös pakkaajan sinetin.

3.8.2 Siemenerän pakkauttaminen toisella pakkaamolla

Pakkaukset voi sulkea vain sellainen pakkaamo, jolla on pakkauslupa. Jos tarkastuttajalla ei ole pakkauslupaa, hän voi pakkauttaa siemenerän pakkausluvan omaavalla pakkaamolla. Kauppaerän numero tulee tällöin pakkaukset sulkevan pakkaamon mukaan. Tarkastuttaja voi olla toinen pakkaamo tai muu elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröitynyt kylvösiemenen markkinoijaksi.

3.8.3 Irtosiementavaran markkinointi

Viljojen kylvösiementä voidaan maissia lukuun ottamatta markkinoida irtotavarana suoraan lopulliselle käyttäjälle vain noudattamalla seuraavia ehtoja:

- Siilot tai laatikot, joista irtotavaraa toimitetaan lopulliselle käyttäjälle, saavat sisältää ainoastaan sertifioitua kylvösiementä.
- Lopullisen käyttäjän käyttämä kuljetusväline (esim. traktori tai kuorma-auto), johon kylvösiemen luovutetaan, on suljettava tai peitettävä heti täytön jälkeen.
- Virallisen näytteenottajan on otettava näyte, kun kuljetusvälinettä täytetään.
- Lopulliselle käyttäjälle on annettava kopio erän sertifiointipäätöksestä ja tarkastustodistuksesta.
- Siementarkastusyksikölle on ilmoitettava pakkaamosta kalenterivuoden loppuun mennessä se kylvösiemenmäärä, joka on irtotavarana vuoden aikana markkinoitu.
- Siementarkastusyksikkö valvoo irtotavaran laatua ja markkinointia. Jos ehtoja ei noudateta, siementarkastusyksikkö voi kieltää pakkaamolta irtotavaran markkinoinnin.

3.9 Vakuustodistukset

Vakuustodistus on virallinen asiakirja, joka antaa pakkaamolle oikeuden markkinoida kylvösiemenen kauppaerää. Vakuustodistukset painetaan valmiiksi sertifioidulle erälle, jonka itävyysanalyysin tulee olla voimassa. Sertifioidulle kauppaerälle voidaan painaa vakuuksia tarkastuskautta seuraavan kauden lokakuun loppuun saakka.

3.9.1 Vakuuksien painaminen

Pakkaamo voi tilata vakuudet Eviran siementarkastusyksiköstä. Pakkaamo voi myös hakea lupaa vakuuksien painamiseen pakkausluvan tai pakkausluvan

laajentamisen yhteydessä. Vakuuksien painamisesta on kerrottu tarkemmin Eviran ohjeessa 13049/1.

3.9.2 Vakuuksien kiinnittäminen

Vakuustodistusten kiinnittämisestä vastaa pakkaamon nimeämä henkilö. Hän huolehtii siitä, että siemeneriä toimitettaessa jokaisessa pakkauksessa on oikea vakuustodistus.

Vakuustodistukset on kiinnitettävä tarrana pakkauksen pintaan tai pakattaessa pakkauksen suljentaompeleeseen. Jo pakatun tavaran vakuustodistukset on paras kiinnittää heti, jos pakkausten luo päästään vaivattomasti.

Voimassaoleva vakuustodistus on oltava aina kiinnitettynä pakkaukseen, kun sertifioitu siemen lähtee pakkaamosta, myös silloin kun tavara toimitetaan toiselle pakkaamolle esimerkiksi seoksen raaka-aineeksi tai uudelleenpakattavaksi. Tarravakuuslipukkeen kiinnityskohdan on oltava puhdas ja kuiva.

Vientierien osalta on noudatettava Eviran ohjetta 13045/1.

3.9.3 Vakuuksien säilyttäminen

Jos vakuustodistuksia ei kiinnitetä pakkaamossa välittömästi niiden saapumisen jälkeen, on vakuuksista vastaavan henkilön säilytettävä vakuustodistukset siten, etteivät ne pääse likaantumaan pakkaamossa. Jos vain osa vakuustodistuksista kiinnitetään, loput vakuustodistukset on säilytettävä siten, että ne löytyvät, kun erää toimitetaan seuraavan kerran.

Pakkauksia ei saa toimittaa ilman vakuustodistuksia.

3.10 Ulkomaiset erät

Ulkomailta tuodut erät, joiden pakkauksia ei avata, säilyttävät alkuperäiset kauppaeränumeronsa. Pakkaajan avatessa pakkaukset hän vastaa uudesta muodostettavasta kauppaerästä.

Pakkaaja antaa erälle oman juoksevan eränumeronsa ja ilmoittaa tiedot ilmoituslomakkeella siemenerän uudelleen pakkaamisesta. Lomake on löydettävissä Eviran internet sivuilta ja se on täytettävä ja palautettava Eviran siementarkastusyksikköön ennen uuden erän markkinointia. Samalla lomakkeella erälle tilataan myös vakuudet. Siementarkastusyksikköön on viimeistään tässä vaiheessa toimitettava ulkomaiset tarkastustodistukset.

3.11 Seokset

Valmistettaessa nurmikasvien siemenseoksia myytäväksi, voidaan seoksia muodostaa sekoittamalla keskenään eri siemenlajia olevia eriä. Eviran tulkinnan mukaan vähintään 5 % seoksesta on oltava eri lajia.

3.11.1 Laitteet

Eviran suosituksen mukaan sekoituslaitteella tulee pystyä käsittelemään seos kokonaan tai vähintään 1/3 kerrallaan. Laitteen tulee olla riittävän tehokas sekoittamaan seoskomponentit tasaisesti läpi koko erän.

Seoskomponenttien määrät on punnittava sekä siilosta että säkistä otettaessa. Niiden pitää lisäksi olla tarkastettuja ja tutkimustodistusten tulee olla voimassa ennen kuin seoserä voidaan muodostaa. Pakkaajan ei tarvitse lähettää seoksesta näytettä tarkastettavaksi, vaan vakuustodistus laaditaan seokseen käytettyjen erien tarkastustulosten pohjalta seosilmoituksen mukaisesti. Siemenseoserän maksimikoko löytyy liitteestä 1.

3.11.2 Seosilmoitus

Pakkaaja laatii seosilmoituksen Eviran lomakkeelle, joka löytyy Eviran internet sivuilta tai käyttää omaa lomaketta. Seosilmoituksessa ilmoitetaan valmistettavan seoksen nimi, kauppaerän numero, seokseen käytettyjen siemenlajien- ja lajikkeiden nimet, sekoitussuhde, itävyysprosentti, laatuluokka, seoserän koko ja pakkausten lukumäärä. Jos käytetään ulkomaista seoskomponenttia, on siitä toimitettava tutkimustodistus ennen seosilmoituksen tekemistä. Pakkaaja lähettää allekirjoittamansa seosilmoituksen joko postissa, faksilla tai sähköpostitse (vakuus@evira.fi) Eviran siementarkastusyksikköön, joka antaa seoserälle tarkastusnumeron. Käsitteilyn ja hyväksynnän jälkeen ilmoitus palautetaan pakkaajalle. Tarvittavat vakuustodistukset voi tilata ilmoituksen lähettämisen yhteydessä.

3.12 Varastointi

Varastoinnin aikana erät on pidettävä erillään ja suojattuna niin, ettei niiden joukkoon pääse sekoittumaan toisia eriä tai epäpuhtauksia. Tämä koskee erityisesti siiloissa ja laatikoissa varastoitavia siemeneriä.

Pakatun tavarán osalta on tärkeintä, että pakkaukset ovat suljettuja ja eränumerolla merkittyjä ja niiden säilytyspaikka on siisti ja kuiva.

Erän tulee olla helposti esille otettavissa näytteenoton tai valvonnan suorittamiseksi.

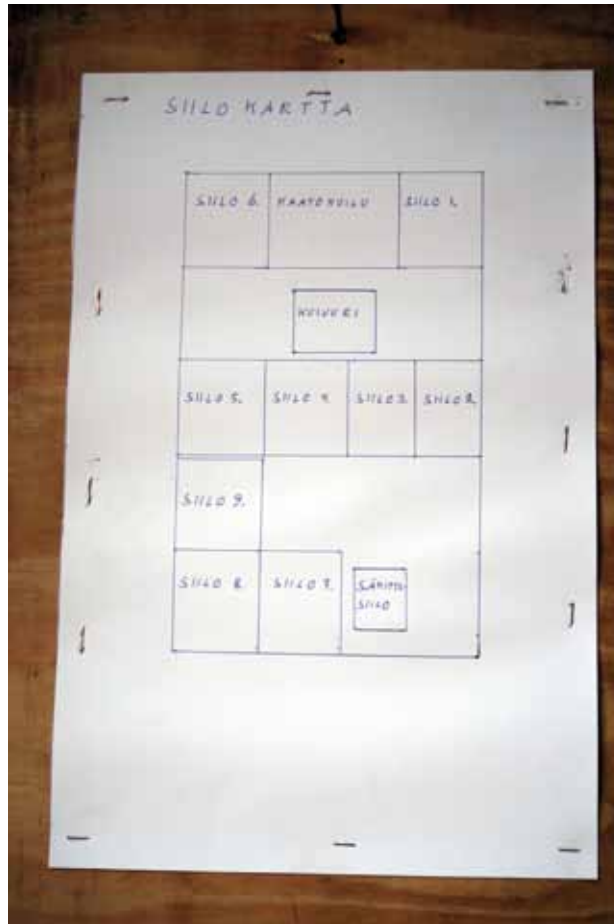
3.13 Varastokirjanpito

Pakkaamolla on oltava varastokirjanpito, josta selviää, mitä tavaraa pakkaamon varastoissa on varastoituna. Kirjanpidosta on selvittävä myös se, jos varastotiloissa on varastoitu muuta kuin siementavaraa, esimerkiksi rehu- tai leipäviljaa. Kirjanpitoon on merkittävä myös pakkaamon varastoima raakatavara.

Varastokarttaan tulee piirtää varaston/varastojen pohjat ja merkitä siemenerien, raakaerien ja muun mahdollisen tavaran sijainti varastossa.

Jos pakkaamossa on useita varastoja tai yksi iso varasto ja pakkaamo käsittelee kymmeniä eriä vuodessa, pakkaamon on järjestettävä varastonsa siten, että varasto on jaettu esimerkiksi kirjaimilla tai numeroilla eri osiin. Kun erä vastaanotetaan, se sijoitetaan johonkin näistä varastoista ja siitä tehdään merkintä varastokirjanpitoon. Jos erän paikkaa muutetaan, se merkitään varastokirjanpitoon. Kun erä tai osa erästä lähtee, siitä tehdään merkintä varastokirjanpitoon. Näin pakkaamolla on koko ajan ajantasainen tieto siitä, mitä tavaraa varastossa on, missä erä sijaitsee ja paljonko sitä on jäljellä. Tämä helpottaa myös pakkaamon oman henkilökunnan työskentelyä, turhat etsimiset ja siirtelystä johtuvat lavojen ja pakkausten rikkoutumiset vähenevät. Samalla näytteenotto helpottuu ja nopeutuu, kun koko erä on samassa paikassa.

Varastoon tulevista ja sieltä lähtevistä raakaeristä tai valmiista eristä, on tehtävä välittömästi merkinnät varastokirjanpitoon. Rikkoutuneet säkit, rehutetut erät yms. on myös merkittävä, jotta varastokirjanpidosta selviää varastoitujen erien kohtalo.

3.14 TOS-siemenen rahtikunnostus

Evira suosituksen mukaan pakkaamoissa ei tulisi käsitellä muuta kuin sertifioitavaksi tarkoitettua kylvösiementä. Jos pakkaamossa kunnostetaan tilan omaa kylvösiementä, rahtikunnostus on tehtävä siten, ettei TOS-siemen pääse sekaantumaan sertifioitavaksi tarkoitettun siemenen kanssa.

Evira suosituksen mukaan pakkaamon tulisi myös varmistaa viljelystarkastamattoman viljan / muun lajin hukkakaurattomuus ennen kunnostusta.

3.15 Markkinointi ja siemenerien toimittaminen

Markkinointitavasta riippuen pakkaamo voi toimittaa hyvin vaihtelevan kokoisia määriä kerralla. Kauppaeriä toimitettaessa pakkausten on oltava ehjiä ja suljettuja, niihin on oltava leimattuna kauppaerän numero ja kiinnitettynä vakuustodistukset. Evira suosittelee kauppaerän markkinointia siten, ettei erästä jää yksittäisiä pakkauksia varastoitavaksi. Toimitetut kilomäärät eränumeroineen on merkittävä samanaikaisesti lähetysluetteloon ja kirjanpitoon. Kauppaerän numero on merkittävä myös rahtikirjaan.

3.16 Seuraamukset

Mikäli siemenerien merkitsemisessä ja vakuustodistusten kiinnittämisessä havaitaan puutteita, vakuuksien kiinnittäminen tehdään viranomaisvoimin. Menettelystä aiheutuvat kustannukset peritään tarkastuttajalta.

4 Siemenpakkaamon kirjanpito

4.1 Laki ja päätökset

Siemenkauppalaan 13 §:n mukaan pakkaajan on pidettävä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan saada selville valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Tiedostolla ymmärretään tässä joko käsivaraisesti tai atk-ohjelmalla ylläpidettävää kirjanpitoa käsiteltävien siemenerien sisäänotosta, lajittelusta, pakkaamisesta, varastoinnista ja toimittamisesta sekä muusta käsittelystä.

Siemenkauppalaan mukaan pakkaajan on ilmoitettava Eviralle toiminnan alkamisesta ja loppumisesta sekä pidettävä kirjaa kaikista myös muilta pakkaamoilta hankituista siemeneristä. Kirjanpito on säilytettävä vähintään kolme vuotta.

4.2 Tiedostot

Siemenkauppalaan perusteella annetun Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 5 §:n mukaan tiedoston on oltava ajan tasalla ja siihen on merkittävä eräkohtaisesti seuraavat tiedot:

- myyjä
- ostopäivä
- kauppaerän numero
- paino
- ensimmäisen ostajan nimi ja yhteystiedot
- toimituspäivät

Pakkaamon on lisäksi säilytettävä osana tiedostoa raakaeriä koskevat viljelystarkastuspäätökset ja vastaanottotodistukset.

Eviran suosituksen mukaan tiedostossa tulee lisäksi näkyä seuraavat eräkohtaiset tiedot:

- laji ja lajike
- raakaerän suuruus ja tuotantoala (ha) sekä keneltä ja milloin raakaerä on ostettu
- tutkimustodistuksen numero ja sertifiointipäätös

- myynti ennakkovakuustodistuksella
- paljonko erää on myyty ja paljonko on jäljellä
- siemenerän muu käyttö, esim. omaan kylvöön, toimitettu rehuksi
- lajittelujätteen käsittely

4.3 Kirjanpito

Siemenkauppalaan 21 §:n nojalla valvontaviranomaisella on oikeus tarkastaa pakkaamon kirjanpitoa ja tiedostoja. Valvontaviranomaista kiinnostaa ensisijaisesti kylvösiemenerien valmistus, pakkaaminen ja markkinointi. Evira suosituksen mukaan pakkaamon ostoilla ja myynneillä tulisi olla kirjanpidossa omat tilinsä. Kirjanpito olisi näin sekä pakkaajan että valvojan kannalta selkeä. Pakkaamon myynti olisi esimerkiksi maatalouskirjanpidossa hyvä kirjata eri tileille kuin tilan muu viljanmyynti. Tilit voisivat olla esimerkiksi:

- viljansiementen myynti (pakkaamo)
- peitatun siemenen myynti (pakkaamo)
- nurmisiementen myynti (pakkaamo)

Pakkaamon osto- ja myyntitapahtumien ollessa kirjanpidossa omilla tileillään, valvontaviranomaisen tarkastus sujuu nopeammin ja helpommin, kuin jos mahdollisia vertailutietoja olisi haettava kaikkia ostoja ja myyntejä koskevilta tileiltä.

Tavaraa toimitettaessa kauppaerien numerot tulee merkitä toimituslistaan, kuorma-kirjaan tai muuhun vastaavaan lähetysluetteloon sekä myyntilaskuun.

Liite 1

Suurimmat sallitut eräkoot

Erän enimmäispainossa sallitaan 5 % ylitys. Peittäus-, side-, kiinnite- ym. aineiden painon täytyy mahtua tähän 5 prosenttiin.

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)
Korsiviljat	30

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)
Heinäkasvit	
Rönsyrölli	10
Nurmirölli	10
Nurmipuntarpää	10
Koiranheinä	10
Ruokonata	10
Lampaannata	10
Nurminata	10
Punanata	10
Rainata (x Festulolium)	10
Italianraiheinä	10
Englanninraiheinä	10
Ketotimotei	10
Timotei	10
Kylänurmikka	10
Niittynurmikka	10
Tunturinurmikka	10
Siemenseokset	10

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)
Palkokasvit	
Keltamaite	10
Valkolupiini	30
Sinilupiini	30
Keltalupiini	30
Sinimailanen	10
Herne	30
Alsikeapila	10
Veriapila	10
Puna-apila	10
Valkoapila	10
Tuoksuapila	10
Härkäpapu	30
Rehuvirna	30
Ruisvirna	30
Unkarinvirna	30

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)
Muut lajit	
Lanttu	10
Rehukaalit	10
Aitohunajakukka	10
Öljyretikka	10
Rehukattara	10
Ruokohelpi	10
Vuohenherne	10
Valkomesikkä	10
Viljatatar	10

Laji	Erän enimmäispaino (1 000 kg)
Öljy- kuitukasvit	
Sareptansinappi	10
Rapsi	10
Rypsi	10
Mustasinappi	10
Kumina	10
Auringonkukka	25
Pellava	10
Keltasinappi	10
Ruistankio I. Camelina	10 (ISTA)
Hamppu	10

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Siementarkastusyksikkö
Tampereentie 51, 32200 Loimaa
Puhelin 029 530 0400 • Faksi 029 530 5317
www.evira.fi

